

6/2016. (XII.13.) OBT állásfoglalás

Az ügyintézési határidők elmulasztása szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos kötelezettségszegés, ezért sem bíró, sem bírósági vezető magatartásával összefüggésben nem tartozik az Etikai Kódex hatálya alá.

I n d o k o l á s:

Az etikai eljárás kezdeményezője az Országos Bírói Tanács állásfoglalását kérte abban a kérdésben, hogy etikátlan-e a bírósági vezetőknek az a magatartása, amellyel a Bszi. 8-9.§-át illetve a Bjt. 22.§ (1) bekezdését (ügyelosztási rendek késedelmes elfogadása), illetve a Bszi. 11.§ (1) bekezdését és a Bjt. 22.§ (1) bekezdését (nem gondoskodnak a bírósági ügyelosztási rendeknek a bíróságok központi vagy saját honlapján való közzétételről, vagy annak megtörténtét nem ellenőrzik) megsértve a munkájukat nem a munkatársaiktól elvárt jogi és morális követelményeknek megfelelően végzik, és ezzel sértik a bíróságok tekintélyét és az ezekkel szembeni közbizalmat.

Kérelme indokolásában hivatkozott a Bszi. ügyelosztási rend elfogadására vonatkozó szabályaira. Előadta, hogy ezt – álláspontja szerint – az elmúlt három évben több esetben megsértették vétkes vezetői mulasztásokkal. Utalt arra, hogy amennyiben az eljárási határidők betartása a bírósági vezetőkre is maradéktalanul vonatkozik, s amennyiben a rájuk vonatkozó határidőket nem tartják be, akkor ezzel megsértik az Etikai Kódex 7. cikk (1) bekezdés 2. mondatát. Álláspontja szerint ezzel sérült az ügyfelek tisztességes eljáráshoz való joga, valamint a törvényes bíróhoz való joga, ezért az érintettek a mulasztásukkal megsértették a Bjt. 22. § (1) bekezdésében foglalt bírói esküjüket, illetve az Etikai Kódex (3) cikk (1) bekezdését.

A kérelem az Etikai Kódex következő szakaszaira hivatkozott:

Az Etikai Kódex 3. Cikk (1) bekezdése szerint a bíró tisztségének gyakorlása során és a magánéletében jogkövető, magatartásával erősíti a bíróság iránti közbizalmat és tiszteletet. Mind a viselkedésében, mind a külsőségeiben távol tartja magát a szélsőségektől, megjelenése mindenkor alkalomhoz illő és hivatásához méltó. Nyilvánosság előtt nem kerül olyan helyzetbe, amely méltatlan a bírói hivatásához.

Az Etikai Kódex 7. Cikk (2) bekezdése szerint a vezető beosztású bíró tartózkodik a beosztottai emberi méltóságát sértő magatartástól, kijelentéstől, cselekedettől. Feladatát a munkatársaiktól elvárt jogi és morális követelményeknek megfelelően, példamutatóan látja el.

Annak előrebocsátása mellett, hogy a kérelemben felvetetteket – azaz a bíróságokra vonatkozó ügyelosztási rend jogszabályi előírásoknak megfelelő meghatározását és közzétételét, mint a törvényes bíróhoz való jog lényegét – az Országos Bírói Tanács is kiemelten fontosnak tartja, rá kell mutatni arra, hogy a 11/2015. (II.10.) OBT határozat alapján a Tanács csak az Etikai Kódex magatartási szabályainak értelmezése, hatályosulása érdekében ad ki állásfoglalást, és egy adott magatartás Etikai Kódexbe ütközését jogosult megállapítani, nem rendelkezik azonban hatáskörrel a konkrét jogszabályi rendelkezések megsértése esetén.

Az Etikai Kódex megalkotásának preambulumban is rögzített célja, hogy a bírósági szervezet iránti közbizalom erősítése érdekében meghatározza a bírák által követendő, a bíró életmódjával és magatartásával kapcsolatos erkölcsi normákat.

A szolgálati jogviszonyra vonatkozó, a bírákat és a bírósági vezetőket érintő konkrét (pl.: ügyintézési, írásbafoglalási, jelentéstételi stb.) kötelezettségeket többek között a szervezeti és jogállási törvények, valamint az eljárásjogi és ügyviteli szabályok tartalmazzák, ezek az előírások azonban nem etikai jellegűek.

Az Etikai Kódex idézett 3. cikk (1) bekezdése és a 7. cikk (1) bekezdése a bírák és bírósági vezetők magatartásával, nyilvánosság előtti viselkedésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaznak. Az itt előírt jogkövető magatartás elvárása, illetve a jogi követelményeknek történő megfelelés nem a szolgálati jogviszonyon belüli, hanem az azon kívül eső egyéb jogi normákra vonatkozik. A szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos konkrét jogi előírások vétkes megszegése felvetheti egyéb eljárás, vizsgálat szükségességét, de ez sem bíró, sem bírósági vezető esetében nem etikai kérdés.

Mindezekre figyelemmel az Országos Bírói Tanács akként foglal állást, hogy, mivel az ügyintézési határidők elmulasztása szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos kötelezettségzegés, ezért sem bíró, sem bírósági vezető magatartásával összefüggésben nem tartozik az Etikai Kódex hatálya alá.

Az Országos Bírói Tanács állásfoglalását a 11/2015. (II.10.) OBT határozatban meghatározott ügyrend szerinti eljárásban hozta meg. Elrendeli az Ügyrend 11. §-ában írtak alapján a fenti állásfoglalás OBT honlapján való közzétételét.

Budapest, 2016. december 13.

az Országos Bírói Tanács nevében

